

Toimintasuunnitelma

Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta 2019–2022

Toimintasuunnitelma on tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnan toiminnan suuriin linjoihin keskittyvä perusta kolmeksi vuodeksi. Neuvottelukunnan toiminnan vaikuttavuus tulee esiin siinä, miten neuvottelukunta pystyy edistämään eläinten hyvinvointia. Neuvottelukunnan tehtävät perustuvat valtioneuvoston asetukseen tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunnasta ([330/2009](#)).

Toimintasuunnitelma 2019-2022

1. Eläinten hyvinvointilain uudistuksen edistäminen, lakivalmistelun tukeminen ja kannanotto lakiluonnokseen. Lajikohtaisten asetusten uudistuksen seuraaminen ja tukeminen. Eläinten käyttäytymistarpeiden listan päivittäminen. Eläinlajien positiivilistan käsitteleminen
2. Yhteiskunnallinen keskustelu eläinten hyvinvoinnista, ilmapiirin parantaminen ja eläinten hyvinvoinnista huolehtimisen kannattavuus. Eläinten hyvinvoinnin edistäminen nykyisillä vahvoilla tuotannonaloilla. Eläinten hyvinvoinnin ulkoistamisen estäminen
3. Eläinterveydenhuollon palvelujen jatkuminen eläinten hyvinvointilakiuudistuksen jälkeen, aloite tai kannanotto. Eläinterveydenhuollon resurssit ja seurantajärjestelmät. Suunnitelmallisen eläinterveydenhuollon kehittäminen
4. Vapaaporsituksen edistämisen työryhmän työn seuraaminen
5. Kasvatettujen kalojen hyvinvointi, kannanotto
6. Tainnutusmenetelmät eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta, kannanotto
7. Turkiseläinten hyvinvointi, kannanotto
8. Viranomaistoiminta kiinteänä osana eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kenttää
9. Eläinsuojeluvalvonta, eläintenpitokiellot ja rangaistukset, kannanotto
10. Muut aiheet

1. Eläinten hyvinvointilain uudistuksen edistäminen

Valmistelussa olevan eläinten hyvinvointilain sisältöön vaikuttaminen on neuvottelukunnan ykkösprioriteetti. Neuvottelukunta tukee lakivalmistelua ja ottaa kantaa lakiluonnokseen sen tultua lausunnonle. Erityisesti neuvottelukunta keskustelee emakoiden häkeistä ja nautojen parsinavetoista.

Neuvottelukunnassa käsiteltävät aiheet aikataulutetaan ministeriön lakivalmistelunaikataulun mukaan. Uuden lain ja sitä seuraavien lajikohtaisten asetusten aiheita voidaan neuvottelukunnassa käsitellä ennen säädösluonnosten valmistumista. Asetuksista ovat ensin tulossa lausunnoille eläimiin kohdistuvien toimenpiteiden asetus sekä siipikarjan emolintuja, nautoja, turkiseläimiä ja tuotantokaneja koskevat asetukset.

Neuvottelukunta keskustelee eläinten hyvinvointilakiin sisältyvän positiivilistan muutostarpeista. Esimerkiksi, millainen protokolla lajien lisäämiseen tai poistamiseen positiivilistalta tarvitaan, ja millaisia yksittäisiä poikkeuksia viranomaisen voi myöntää? Neuvottelukunta pohtii, tulisiko vesipuhveli lisätä sallittujen eläinlajien positiivilistalle.

Neuvottelukunnan eläinlajien käyttäytymistarpeiden lista päivitetään ja tuotantokanien käyttäytymistarpeet lisätään listalle.

2. Yhteiskunnallinen keskustelu eläinten hyvinvoinnista

Keskustellaan siitä, millaisten asioiden käsittelyllä neuvottelukunnassa olisi käytännössä eniten eläinten hyvinvointia edistävää vaikutusta ja mihin on mahdollista löytää riittävä konsensus. Etsitään keinoja yhteiskunnallisen keskustelun lisäämiseen ja keskusteluun osallistumiseen. Laaja yhteiskunnallinen keskustelu olennaisimmista ja tehokkaimmista eläinten hyvinvoinnin edistämisen keinoista ja siitä, missä ovat on suurimmat hyvinvoinnin edistämisen esteet. Ovatko esteet asenteissa, taloudessa vai erilaisten lainsäädäntöjen ristiriidoissa? Mikä rooli on markkinoilla ja kilpailulla?

Etsitään uusia tapoja tukea ja motivoida tuottajia eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Käsitellään taloudellisten kannustimien, kuten tukitoimenpiteet tai hyvinvoinnin tuotteistaminen lisähinnan saamiseksi markkinoilta, ja muunlaisen eläinten hoitajan motiivoinnin mahdollisuudet eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Huomiota kiinnitetään myös pienempiin ja nykyisissä tuotantotavoissa toteuttamiskelpoisiin tekoihin, joissa hoitajilla ja heidän kannustamisellaan on keskeinen rooli. Tuodaan yleisessä keskustelussa esille näiden tekosten keskeistä roolia eläinten kannalta. Mietitään kuinka kuluttajat ja kansalaiset saataisiin mukaan edistämään näiden toteuttamista.

Tuottajan hyvinvoinnin heijastuminen eläimiin ja One Welfare -lähestymistapa.

Tarkastellaan eläinten hyvinvointia systeemitasolla niin, että systeemin osat, kuten tuet, markkinat, tiedonvälitys ja kannustemekanismat, toimisivat paremmin yhteen läpi eläintuotannon arvoketjun, mukaan lukien kuluttajat. Keskustellaan, mitä kauppa voi tehdä eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Neuvottelukunta kuulee asiassa vierailevia alustajia sekä elinkeinon sisä- että ulkopuolelta.

Elintarvikeketjun toiminnan tukeminen vastuullisempaan ja kestävämpään suuntaan.

3. Eläinterveydenhuollon palvelujen jatkuminen

Suunnitelmallisen terveydenhuollon kehittäminen ja siihen liittyvä yhteiskunnallinen keskustelu. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin pitkäjänteinen parantaminen tiloilla yhteistyössä eläinlääkärin ja koko elintarvikeketjun kanssa.

4. Vapaaporsituksen edistämisen työryhmän työn seuraaminen

Hallitusohjelman mukaisen vapaaporsituksen edistämisen työryhmän työtä seurataan. Huomioidaan hallitusohjelman kirjaukset sikataloudesta ja keskustellaan neuvottelukunnan roolista ja toiminnasta edellä mainituissa.

5. Kasvatettujen kalojen hyvinvointi

Kalojen käsittely, erityisesti hiilidioksiditainutus. Tutkimustietoon perustuva kannanotto kalojen kivuntunnosta ja tainutus- ja lopetusmenetelmistä. Kannanotto tuotantokalojen hyvinvoinnista ja hyvinvoinnin kehittämisestä kalantuotannossa. Neuvottelukunnan aloite sen puolesta, että kalojen hyvinvoinnin kehittämiseksi tarvitaan keskustelua ja suunnitelma siitä, mitkä asiat ensisijaisesti tarvitsisivat muutosta ja miten pitäisi edetä.

6. Tainnutusmenetelmät eläinten hyvinvoinnin näkökulmasta

Selvitetään suomalaiset teuraseläinten tainnutuskäytännöt. Otetaan kantaa yleiseen eläinten hyvinvointiin teurastuksen yhteydessä, mutta erityisesti hiilidioksidin käyttöön tainnutuksessa.

7. Turkiseläinten hyvinvointi

Neuvottelukunta ottaa kantaa turkiseläinten hyvinvointiin ja turkistarhaukseen. Turkiseläinten suojelun asetuksen etenemistä seurataan turkiseläinten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Asiantuntijaksi pyydetään turkistuotantoalan ulkopuolinen, turkiseläinten hyvinvointia tutkinut ja/tai tunteva asiantuntija sekä alan sisäinen asiantuntija. Tarkastellaan nykyisenlaisen turkiseläinten häkkikasvatuksen hyvinvointikysymyksiä.

8. Viranomaistoiminta kiinteänä osana eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kenttää

Lainsäädäntö tulisi olla aina taustalla, kun toimitaan eläinten terveyden ja hyvinvoinnin kentällä Suomessa eikä viranomaistoimintaa tulisi unohtaa pois. Hyvä yhteistyö eri toimijoiden (kuten julkisten-, yksityisten- ja elintarvikeketjun toimijoiden) välillä on ehdottoman välttämätöntä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä eläintautien torjumiseksi.

9. Eläinsuojeluvalvonta, eläintenpitokiellot ja rangaistukset

Kartoitetaan tarpeita ja mahdollisuuksia parantaa eläinsuojeluvalvontaa, lain antamia edellytyksiä puuttua heikkoon eläinten hyvinvoinnin tilaan ja seuraamusten riittävyttä. Keskustellaan, miten voitaisiin yhtenäistää rangaistus- ja seuraamuskäytäntöjä maan kattavasti. Kuullaan neuvottelukunnan jäsentä Tarja Koskelaa asiantuntijana eläintenpitokielloista ja rangaistuksista. Valmistellaan kannanotto eläintenpitokielloista.

10. Muut aiheet

Neuvottelukunta voi edellä mainittujen lisäksi käsitellä seuraavia aiheita:

- Porsaiden kirurgisesta kastroitiosta luopuminen
- Positiivisen hyvinvoinnin edistäminen
- Yleisen eläinsuojelun kehityksen seuraaminen
- Tuotantoeläinten häkki- ja kytkettynä kasvatus
- Digitalisaation mahdollisuudet edistää eläinten hyvinvointia. Uusien digitaalisten työkalujen hyödyt ja haitat. Eläinten hyvinvoinnin etävalvonnan kehittäminen, mukaan lukien satelliittivalvonta